

ת"פ 63698/06/20 - מדינת ישראל נגד י' א'

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 63698-06-20 מדינת ישראל נ' א'

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
בעניין: המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה
על ידי עו"ד גב' שלי זאבי-ברזילי

נגד
הנאשם

י' א'
ע"י באת כוחו עו"ד גב' שירן גולברי

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של זיוף בידי עובד ציבור - עבירה לפי סעיף 421 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; מרמה והפרת אמונים - עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה הנאשם, כאשר הוא שימש כסגן ראש עיריית נשר וממלא מקומו, הוא מינה בנובמבר 2013, את גב' איילת דוד, שהייתה מקורבת אליו, לתפקיד מזכירתו, וזאת לאחר שהבטיח לה את התפקיד, ומבלי לקיים מכרז כדון, על אף שלמשרה פורסם מכרז. הנאשם יחד עם מזכיר וגזבר העיר, חתמו על פרוטוקול שמעיד על קיומה של וועדת מכרזים.

בהמשך הדברים, ולאחר שגב' איילת דוד פוטרה מתפקידה, מינה הנאשם מקורב אחר שלו, מר אורי הדס, לתפקיד של גב' איילת דוד, וגם כאן נעשה הדבר לאור ההיכרות ביניהם מבלי שנערך מכרז כדון.

ב-6/11/14, במסגרת ביקורת של מבקר המדינה, אשר התייחסה בין היתר, לקבלת עובדים והעסקת מקורבים, לאחר בחירות 2013 לרשויות המקומיות, פנו נציגי המבקר ושוחחו באופן אישי עם הנאשם והציגו בפניו את נושא הביקורת, לרבות את המינויים של דוד והדס, וביקשו לקבל את כל המסמכים הנוגעים בדבר.

הנאשם הורה לגב' מיטל טובול, רכזת משאבי אנוש בעירייה, לערוך מסמכים הנוגעים למינויה של הדס, בדיעבד, ביועו כי הם כוזבים, על מנת שמסמכים אלה יתווקו ברישומי העירייה שיועברו למבקר.

ביום 18/11/14, הכינה טובול במצוות הנאשם, פרוטוקול מזויף, אשר שיקף מצג שווא, לפיו איילת דוד נבחרה כמועמדת ראשונה למכרז, ואורי הדס היה מועמד שני. הנאשם חתם על הפרוטוקול הזה. בנוסף, ערכה טובול מכתב מזויף, שוב בהנחיית הנאשם, בו נכתב, כי יש למנות את הדס, הואיל והוא נבחר במכרז כבעל כשירות שני. גם על מכתב

זה חתם הנאשם.

שני המסמכים המזויפים הללו, תויקו ברישומי העירייה, והועברו למבקר המדינה, במסגרת הליך הביקורת שערך בעירייה. זאת ועוד, הנאשם אף ציין בפני המבקר, כי הדס נבחר כמועמד כבעל כשירות שני במכרז, כאשר הוא יודע שאין בכך אמת. מבקר המדינה פרסם דוח ביקורת ב-2016, אשר כלל את התייחסות העירייה למינויים של איילת דוד ואורי הדס, בהתבסס על הנתונים הכוזבים שנמסרו לו על ידי הנאשם.

הסדר הטיעון:

הצדדים הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו הוסכם, כי המדינה תעתור לעונש שלא יעלה על 3 חודשי מאסר, שניתן יהיה לרצותם בעבודות שירות, אם הנאשם ימצא מתאים, ואילו ההגנה תטען לעונש של מאסר על תנאי. רכיבי המאסר המותנה והקנס ייקבעו על ידי בית המשפט.

הכלל הוא שיש לכבד הסדרי טיעון, ואין להתערב בהם אלא במצבים חריגים ביותר, אם מצא בית המשפט פגם משמעותי בשיקול דעתה של התביעה, אשר כרתה עם הנאשם את הסדר הטיעון (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (1) 577); ע"פ 5310/12 פלוני נ' מדינת ישראל (2012); 2021/17 יונה מצגר נ' מדינת ישראל (2017).

משנערך הסדר טיעון בין הצדדים על בית המשפט לבחון את סבירותו, האם הוא עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, בראי שיקולי הענישה הרלבנטיים (ע"פ 4900/92 מרקוביץ נ' מדינת ישראל (1993); ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (2014)).

עוד נפסק, כי אף אם יש הסכמה בין הצדדים על טווחי ענישה (כמו במקרה דנן), "על בית המשפט לבחון את מתחם הענישה המהווה קביעה נורמטיבית בדבר האיזון הראוי שנקבע על ידי המחוקק" (כב' השופט י. אלרון בע"פ 6197/20 מדינת ישראל נ' פארוק גולאני (2021) שם בפסקה 16).

להלן יבחן בית המשפט את הסדר הטיעון בראי שיקולי הענישה הרלבנטיים והוראות הדין, וככל שהוא ימצא במתחם הסבירות, יקבע את עונשו של הנאשם בטווחי העונש המוסכמים בין הצדדים.

ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה לא הגישה ראיות לעונש.

ב"כ הנאשם הגישה אסופת ראיות לעונש - בקשה למתן הגנה על הנאשם אשר הופנתה לפרקליטות המדינה (נ/1); מרשם פלילי מהמשטרה שהראה כי התיק הנוכחי לא היה פעיל מבחינת המשטרה (נ/2) ולאחר מכן הופיע במרשם (נ/3); אסופת תעודות רפואיות המעידות על מצבו הרפואי של הנאשם, שלפי הטענה הידרדר בעקבות החקירה (נ/4); חוות דעת פסיכיאטרית המעידה על מצבו הנפשי של הנאשם ויוצרת זיקה בין המצב הדיכאוני בו היה שרוי לבין התמשכות ההליכים נגדו (נ/5);

כמו כן הגישה אסופת המלצות על הנאשם, בעיקר מאישי ציבור שונים, מזכ"ל מפלגת העבודה (נ/6), חבר הכנסת

לשעבר איתן כבל (נ/7); ד"ר חיה ילניק מנהלת אגף חינוך בדלית אל כרמל (נ/8); מכתב מיאיר פינק, שציין כי הנאשם הינו איש ציבור המסייע לכל דורש (נ/9); מכתב מבוריס אייזנברג שעלה מברית המועצות והכיר תודה לנאשם על סיועו של הנאשם לעולים מחבר העמים (נ/10); מכתב מראש עיריית נשר הנוכחי, מר רועי לוי, אשר שיבח את פועלו של הנאשם, כמי שמכיר אותו שנים רבות, את תרומתו לקהילה, וכמי שתרם רבות לרווחת הציבור ועשה ימים כלילות לשם כך (נ/11).

כמו כן, העידו לטובת הנאשם, שני עדי אופי - בנו עו"ד עידן אדרי, ויו"ר לשכת עורכי הדין מחוז חיפה, עו"ד תמי אולמן, אשר התייחסו בעדותם לאישיותו וקורותיו של הנאשם, עקב החקירה.

בנו של הנאשם, עו"ד עידן יוחאי אדרי, תיאר בהרחבה וברגישות רבה, את הקשרים עם אביו, בתקופה הארוכה של כ-8 שנים שנמשך ההליך. הוא תיאר כיצד קרס הבית בעקבות המצב הנפשי המידרדר של האב. עידן שיתף בתחושותיו האישיות, כיצד השקיף על דמות אביו, אשר לימד אותו מגיל צעיר, ערכים של נתינה וחסד לזולת, שלאורם גדל. עוד שיתף עידן, בנסיבות חייו האישיות של אביו, כיצד הוריו התגרשו כשהיה רק בן חצי שנה, והוא גדל ללא דמות אב, כיצד עבר משפחת אומנה, ועבר ילדות דלת אמצעים לא פשוטה. עידן הדגיש, כי למרות נסיבות חיים קשות אלה, לא פגע הדבר בערכיו של אביו, ובמוטיבציה שלו להצליח, ההיפך מכך. מגיל צעיר פעל במסירות לטובת המדינה והקהילה, שאף למצוינות, כך גם חנך את ילדיו, וכולם רכשו השכלה גבוהה.

עו"ד גב' תמי אולמן, ציינה כי היא מכירה את הנאשם, ואת בנו עידן, שהיה המתמחה שלה. היא דיברה בשבחיו של הנאשם, כאדם רגיש, מקצועי, ומוכשר מאוד. עוד סיפרה, כי כבר לפני 8 שנים נפתחה נגדו החקירה, והיא ייעצה לו שאין לדחוק בחקירה, אך העננה שריחפה מעל לראשו של הנאשם הציקה לו, בער בו הרצון להסירה, ולהוכיח את חפותו. עו"ד אולמן ציינה את הסבל רב שעבר הנאשם, לאורך השנים, עקב התמשכות החקירה, כיצד לא ישן ולא אכל, ירד עשרות קילוגרמים. היא תיארה את החוויה הקשה שעבר, עד כדי כך ששיתף אותה במחשבותיו האובדניות על "סוף העולם".

טענות הצדדים:

הפרקליטה המלומדת, ציינה, ברוב הגינותה, את השיקולים לקולא אשר הובילו להסדר הטיעון אשר גובש בין הצדדים. בין השיקולים מנתה את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, ואת מצבו הבריאותי-נפשי הירוד של הנאשם.

לצד דברים אלו, ביקשה הפרקליטה לאמץ את עמדתה העונשית, ולהשית על הנאשם עונש הולם, בנסיבות, שלדידה עומד על 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, לכל היותר, נוכח העבירות בהן הורשע הנאשם. הודגשו הערכים המוגנים העומדים בבסיסן, ובהם הפגיעה בשלטון החוק ובתקינות המנהל הציבורי, הפגיעה באמון הציבור, בשירות הציבורי, ובטוהר מידותיהם של אנשי הציבור, והיותו של הנאשם איש ציבור בכיר. כמו כן, ציינה הפרקליטה את הפגיעה הנוספת, הפוטנציאלית, במוסד מבקר המדינה, שעה שהנאשם גרם לזיוף מסמכים שהוצגו למבקר המדינה בביקורת שערך בעירייה.

מנגד, עמדה הסניגורית המלומדת בטיעוניה לעונש, על מכלול השיקולים לקולא. היא פתחה והבהירה, כי במוקד ההכרעה העונשית בענייננו, עומדת השאלה הערכית, של יכולת מערכת המשפט להפגין מחילה לנאשם שחטא, שהינו בגיל מתקדם, שבור ומותש נפשית ובריאותית, שחווה עינוי דין משמעותי של חקירה שנשרכה שנים רבות והליך משפטי

שמסתיים כתשע שנים מאז ביצוע העבירות.

בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירות, נטען כי מדובר ברף הנמוך ביותר של העבירות, שבוצעו באופן ספונטני, מבלי שנגרם נזק בגין העבירות, אף לא נזק כלכלי, שכן העובדים המקורבים שהתקבלו לעבודה, היו בעלי הכישורים המתאימים.

בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, עמדה הסניגורית על מצבו הבריאותי-נפשי של הנאשם, תוך הפניה לחומר הרפואי שהגישה, וצינה כי לעת הזאת, הצליח הנאשם לשקם עצמו, ולמצוא מקום עבודה כקצב באטליז, אצל בעל עסק, אשר זכר לו חסד נעורים והסכים להעסיק אותו. לעמדתה, השתת עונש מאסר בעבודות שירות עלול לקטוע שיקום זה.

נטען כי, נוכח נסיבותיו הבריאותיות הלא פשוטות של הנאשם, והמסכת הארוכה של עינוי דין שעבר, השתת עונש של מאסר בעבודות שירות, לתקופה כלשהי, אפילו נמוכה מזו הנקובה בטווחים של הסדר הטיעון, אינו ראוי, והוא ימית אסון על הנאשם, הן מבחינה אישית נפשית והן מבחינה כלכלית.

בשים לב לכך, טענה הסניגורית, כי די בהטבעת חותם פלילי על מצחו של הנאשם, בדמות של הרשעה בפלילים, כדי להטיל עליו עונש משמעותי, ויש להסתפק בעונש צופה עתיד.

דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם אמר כי הוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו. הוא חזר ופירט בפני בית המשפט את הייסורים שחווה כתוצאה מהחקירה. הוא ציין, כי באותו זמן, לא חשב שנפל פסול במעשיו. לתפיסתו, כל חטאו הוא, שלא ידע את הנוהג והכללים. הוא הסביר, כי מדובר במשרות אמון, וכל שרצה הוא, לשבץ את הדס ודוד, מתוך אמונה ביכולותיהם. אין ולא הייתה לו כל טובת הנאה ממינוי השניים. לדבריו, טובול, מנהלת כוח האדם, היא שהובילה אותו לאותה טעות מרה ואיומה, באופן בו מינה את השניים, טעות שגרמה לפתיחת החקירה נגדו. אבל מאחר והוא הבוס שלה, הוא קיבל אחריות מלאה על המעשה, וציין "אני הבוס, אני אשם, ואני לא בסדר, אני הייתי צריך לבדוק את זה הרבה, הרבה, הרבה יותר טוב" (עמ' 23, שורות 11 - 12).

עוד תיאר כיצד עבד קשה מצעירותו, ותרם את כל חייו לטובת העשייה הציבורית ולרווחת הקהילה. הוא סיפר על ילדותו ונערותו, כיצד גדל ללא אבא, הסתובב ברחובות, ישן במחסנים, חווה מצוקה כלכלית ורגשית רבה, אבל הדבר לא גרם להסתתו מנתיב חיים ערכי ונורמטיבי, כך גדל וכך גם חנך את ילדיו.

לסיכום, ביקש שבית המשפט יחוס עליו, ולא יטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות, הוא רוצה לחזור לשקם את חייו.

דין והכרעה עונשית:

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

מעשיו של הנאשם, כעובד ציבור בכיר ברשות מקומית, פגעו בערכים חברתיים מוגנים משמעותיים, בהם תקינות המינהל הציבורי, באמון הציבור בנבחרי הציבור, במנגנון הציבורי המקומי של השלטון המקומי, שאחראי על הרבה מתחומי

החיים של התושבים.

מעובד ציבור מתבקש טוהר מידות, יושר, ונאמנות לציבור עליו הוא מופקד. שלטון החוק שמירה והקפדה עליו, צריכים להיות נר לרגליו, לאורו יפסע, ועל פיו ומכוחו, יפעל.

אמון הציבור ברשות השלטונית הוא נשמת אפה, ללא אמונו, מתערער הבסיס הנורמטיבי והמוסרי ממנו שואב המוסד השלטוני את כוחו. אפנה בהקשר זה לדברים שנאמרו בבג"צ 6163/92 **אייזנברג ואח' נגד שר הבינוי והשיכון ואח'**, פ"ד מ"ז (2) 266, 229 (29.3.93):

"אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית, ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון, הוא מאבד את אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו, וכי הם עושים את מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון-כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו".

פגיעה פוטנציאלית נוספת של מעשי הנאשם היא במוסד מבקר המדינה. המבקר אמון על ביקורת של כלל המוסדות הציבוריים הפועלים במדינה (ראו סעיפים 1-2 לחוק יסוד: מבקר המדינה, תשי"ח-1958). ביקורתו, היא ביקורת ציבורית הכרחית לגופי ציבור שונים, על מנת להצביע על מחדלים, לתקן מעוות, ולוודא תקינות מינהל ציבורי בתפקוד השוטף של גופי ציבור שונים. הנחת נתונים מזויפים בעת ביקורת המבקר, מכשילה את המבקר ופוגעת במוסד חשוב זה.

מידת הפגיעה בערכים אלו, בנסיבות העניין, הינה בינונית עד גבוהה.

מדיניות הענישה (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

מנעד הענישה בעבירות של מרמה והפרת אמונים, הוא רחב, כאשר הדגש הינו כמובן על טיב הנסיבות, וחומרתן. בענייננו הורשע הנאשם גם בעבירה של זיוף מסמכים המוסיפה נופך מחמיר.

טווח הענישה בעבירות דומות, נע בין עונש של שירות לתועלת הציבור, ועד לעונש של מאסר בהיקף של 4 עד 9 חודשי מאסר בעבודות שירות:

רע"פ 4732/09 **אלון נ' מדינת ישראל** (2009) - הנאשמת מנהלת בית ספר העסיקה את בן זוגה כקבלן בבית הספר וכן את ילדיה בקייטנה וחייבה את קופת בית הספר בעלות אמבולנס שהזמינה לביתה. בית המשפט העליון אישר עונש של 4 חודשי מאסר בעבודות שירות.

רע"פ 8288/09 **מדר נ' מדינת ישראל** (2009) - הנאשם קיבל פרטים מעובדת רשות המיסים ועשה שימוש במידע. בית המשפט העליון אישר עונש של 4 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 9168/02 **ביטון נ' מדינת ישראל** - הנאשם היה סגן מחטיבת הרישוי והפיקוח לתכנון והנדסה בעיריית ירושלים. הוא הורשע בשתי עבירות של מרמה והפרת אמונים. אושר עונש של 4 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 1044/12 סער נ' **מדינת ישראל** - הנאשם עובד בכיר ברשות המיסים הורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים וגזר עליו עונש של 5 חודשי מאסר בבודות שירות.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 3666-06-16 **מדינת ישראל נ' אלון חסן ואח'** - יו"ר וועד עובדי נמל אשדוד לשעבר, שהורשע בעבירות של מרמה והפרת אמונים, בית המשפט הטיל עליו עונש של מאסר על תנאי ושירות לתועלת הציבור. באותו עניין, דובר בשתי עבירות של מרמה והפרת אמונים, לפי סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; ושתי עבירות של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, לפי סעיף 425 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

ע"פ (מחוזי ב"ש) 48671-08-15 **גולדנברג נ' מדינת ישראל** - המערערת, עובדת ציבור, שימשה כקונסול ושליחה מטעם המדינה, במדינות חבר העמים. היא הורשעה בעבירות של זיוף בידי עובד ציבור; שימוש במסמך מזויף; ובעבירה של מרמה והפרת אמונים. בית משפט השלום גזר עליה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, 6 חודשים על תנאי וקנס 10,000 ₪. בית המחוזי שדן בערעור הפך את גזר הדין, ביטל את ההרשעה, והשית עליה שירות לתועלת הציבור בהיקף משמעותי, נוכח הנסיבות המיוחדות שלה.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 7073-04-14 **פטיטו נ' מדינת ישראל** - הנאשם הורשע בקבלת דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף. בית המשפט הטיל עליו 7 חודשי מאסר על תנאי, קנס 8,000 ₪, והתחייבות.

ת"פ (מחוזי מרכז) 9956-11-18 **מדינת ישראל נ' חג'אג' ואח'** - הנאשמת מילאה הצהרה כוזבת לגבי העסקתה בישראל, על מנת להתקבל לעבודה בשגרירות ישראל בקניה. בית המשפט מצא לבטל את הרשעת הנאשמת עקב שיהוי ארוך של 10 שנים בהליכים נגדה, והטיל עליה צו של"צ כהמלצת שירות המבחן;

ת"פ (שלום י-ם) 61463-01-22 **מדינת ישראל נ' ליצמן** - הנאשם בעודו מכהן כשר הבריאות, הורשע בעבירה של הפרת אמונים, לפי סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, וזאת במסגרת טיעון מוסכם בין הצדדים. בית המשפט גזר עליו, 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, וקנס בסך - 3,000 ₪;

ת"פ (שלום ת"א) 9255-02-18 **מדינת ישראל נ' רשף** - הנאשם מנכ"ל המרכז ללימודים אקדמאיים, הודה במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בעבירה של רישום כוזב ממסמכי תאגיד, עבירה לפי סעיף 423 לחוק העונשין, התשל"ז 1977. בית המשפט נמנע מהרשעתו, והטיל עליו צו של"צ בהיקף של - 180 שעות;

ת"פ (שלום ת"א) 47059-10-17 **מדינת ישראל נ' ישראלי** - קצין משטרה בדרגת סגן ניצב הורשע בעבירת מרמה והפרת אמונים. נגזרו עליו 5 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ת"פ (שלום קריות) 26098-11-11 **מדינת ישראל נ' צ'רניאק** - הנאשם עובד לשכת ההוצאה לפועל, הורשע בעבירות של זיוף בידי עובד ציבור, שיבוש הליכי משפט והפרת אמונים. נגזרו עליו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין):

תכנון קודם - מדובר בנאשם שכיהן כאישיות ציבורית רמת מעלה בעיריית נשר, סגן ראש העיר וממלא מקומו, והחליט למנות אנשים המקורבים לו. ובהמשך לכך, כאשר הייתה צפויה ביקורת מבקר המדינה, אשר נציגיו שוחחו באופן אישי עם הנאשם והעלו את נושא הביקורת לגבי מינויים של דוד והדס, הורה הנאשם לרכזת משאבי האנוש, לערוך מסמכים

הנוגעים למינוי של מר הדס בכזב, כדי שאלה יתויקו במסמכי העירייה שיועברו למבקר. מדובר בהתנהלות מכוונת מטרה ומתוכננת על מנת להציל את עורו ממצאי ביקורת מבקר המדינה. בנסיבות אלה, אתקשה לקבל את טענת הסניגורית, כי המעשים נעשו באופן ספונטני.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירות - הנאשם הוא זה שיזם את העסקת השניים, פעל בכיוון הזה, והורה למזכירת משאבי האנוש, לפעול על מנת להכשיר את הקרקע, לצורך קידום המטרה והגשמתה. הוא גם זה שהתמודד עם מבקר המדינה ונציגיו, ומסר להם את המידע הכוזב והורה להניח בפניהם מידע כוזב.

הנזק שנגרם והנזק הפוטנציאלי כתוצאה מביצוע העבירות - הוא נזק לטוהר המידות הציבורי, לתדמיתם של עובדי ציבור, למינהל התקין, ולאמון הציבור. כמו כן, ישנה פגיעה במוסד מבקר המדינה, אשר הסתמך על הנתונים אותם העביר לו הנאשם.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה - הנאשם בחר למנות את מקורביו למשרות ציבוריות ללא מכרז, מטעמים השמורים עימו, תוך זיוף מסמכים המדמים מצב בו נערך כזה, תוך הטעיית מבקר המדינה בנתונים כוזבים. העדפת מינוי מקורבים במגזר הציבורי, היא רעה חולה, שיש למגר. לא תמיד ניתן לעמוד על טובת ההנאה המופקת מכך, ולעיתים רבות הטובה הנצמחת אינה ישירה. כמו כן, בכל הנוגע לעבירות של זיוף המסמכים, הנאשם ביצע את העבירות, כאמור, על מנת להציל את עורו מפני ביקורת מבקר המדינה, ועל מנת להסתיר את התנהלותו הפסולה.

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

בשים לב לטיב העבירות בהן הורשע הנאשם, חומרת המעשים, הפגיעה באינטרס הציבורי וטוהר המידות הציבורי, אופי העבירות, נסיבות ביצוען, ומדיניות הענישה הנוהגת, נקבע בזאת מתחם הנע בין מאסר על תנאי ועד לשישה חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד קנס הולם.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין):

אשר לשיקול הפגיעה של העונש בנאשם - תחת שיקול עונשי זה, מסתופפים שני תת שיקולים אותם יש לקחת בחשבון, בבוא בית המשפט לקבוע את העונש בתוך המתחם. האחד, נסיבותיו הבריאותיות של הנאשם; והשני, התמשכות ההליכים.

אשר למצב הבריאותי - אציין כי מדובר בנאשם בן 63, לפי החומר שבפני בית המשפט, מצבו הבריאותי הנפשי ידע מורדות עם השנים, מאז נפתחה החקירה. הוגשה לתיק בית המשפט, חוות דעת רפואית מיום 6/1/22 מאת ד"ר גופמן (נ/5), רופאה פסיכיאטרית, אשר מציינת, כי מצבו הדיכאוני של הנאשם נמשך מספר שנים, עם החמרה דרסטית. בנוסף, לפי הרופא המטפל של הנאשם, מבית חולים רמב"ם (נ/4), אובחנה חולשה ניכרת אצל הנאשם ועדות לאנמיה ונרשמה החמרה במצב הכללי.

אשר לעינוי דין - כלל יסוד במשפט העברי, אשר לו אחיזה גם בדיני העונשין במשפט הישראלי, הוא איסור עינוי הדין שנגרם לנאשם, בשל התמשכות ההליכים נגדו, שלא באשמתו, כדכתיב, **"חרב באה לעולם על עינוי הדין, ועל עוות הדין..."** (משנה, אבות ה, ח; וראה דבריו הנכוחים של השופט אדמונד לוי ע"ה, בבג"צ 5699/07 **פלונת (א') נ' הדין...**)

היועץ המשפטי לממשלה, בפסקה 69 לפסק-דין).

התמשכות הליכי החקירה והעמדה לדין, פוגעת גם במשקל ההרתעה, שכן, הכלל המקובל הוא, שעונש ראוי שיינתן, קרוב ככל הניתן למועד ביצוע העבירה, שאם לא כן, הוא מאבד מערכו המרתיע (ע"פ 2848/90 **אסא נ' מדינת ישראל** (1990); ע"פ 2103/07 **הורוביץ נ' מדינת ישראל** (2008)).

יחד עם זאת, ההלכה הפסוקה קבעה באופן מפורש, כי שיהיו כשלעצמו, אין בו כדי להביא לתוצאה, בה ימנע בית המשפט מהטלת מאסר בפועל, מקום בו ראוי להשית עונש זה. השיהוי ראוי שיילקח בחשבון, כשיקול במכלול השיקולים, במסגרת גזירת הדין. אך אין להימנע מהשתת עונש מאסר, מקום בו, אלמלא השיהוי, היה מוטל עונש כזה. אפנה לדברי כב' השופטת א. פרוקצ'יה בעניין זה:

"...במעבר זמן רב, בין מועד ביצוע העבירות, לבין סיום המשפט, אין כשלעצמו כדי לשלול הטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם, אף שראוי הוא, כי נסיבה זו תהווה שיקול לקולא, בין שאר שיקולי הענישה. בנסיבות מתאימות, עשוי שיקול זה להצדיק הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל..."

בהמשך דבריה, ותוך הפניה וציטוט מוסכם של דברים שנאמרו בע"פ 876/90 **וינקרנץ נ' מדינת ישראל**, מוסיפה כב' השופטת כך:

"...הסחבת בה לוקים לעיתים הליכי חקירה אישום ושמיעת משפט כשהמדובר בעיקר בחשודים ונאשמים שאינם נתונים במעצר - הינה תקלה קשה שיש לעשות כל מאמץ לצמצמה. הכל מסכימים, שבקיומה של סחבת, יש טעם המצדיק הקלה במשכו של המאסר הממשי, שייגזר על העבריין, מקום שעונש זה הינו ראוי ומתחייב בנסיבות העניין;

ויש אף...שעצם הסחבת, תצדיק הימנעות מהטלת עונש מאסר ממשי כלשהו. אך תהא זו תקלה קשה שבעתיים לציבור, אם בכל מקרה ייחלצו בלא עונש מאסר עבריינים הראויים לעונש זה, ואשר בשל התנאים השוררים בקרב רשויות החקירה והתביעה ובבתי המשפט, השתהו הליכי חקירתם, האשמתם או בירור דינם".

יובהר, כי כפי שצוין מפורשות בפסיקה זו, כי דובר, באפשרות שקילת השיהוי, כשיקול הפועל כנגד הטלת מאסר ממשי על הנאשם, ולא בהטלת מאסר בעבודות שירות.

בנדוננו, הטענה כי מדובר בשיהוי של ההליכים, שנמשך כתשע שנים, אינה מדויקת די צורכה. נעמיד דברים על דיוקם: העבירות בוצעו אמנם בשנים 2013-2014, אך החקירה החלה ב- 2015, הנאשם נחקר ב- 2016, וכתב האישום ב- 2020.

כלומר, פרק הזמן שחלף, בו הנאשם נחשף לחקירה נגדו, ועד להגשת כתב האישום הוא - 5 שנים.

מאז נפתח הדיונים בבית המשפט בדצמבר 2020, היו מס' דחיות לבקשת ההגנה, בפברואר 2022 נשמעה כפירה בפני כב' שופטת המוקד, התיק נותב למותב זה, ונקבע על ידו באפריל 2022 לשמיעת ראיות, ובהמשך הגיעו הצדדים להסדר ללא צורך בשמיעת הראיות.

עם זאת, מדובר בפרק זמן ממושך עד להגשת כתב האישום, ומעשי העבירה הם מהשנים 2013 - 2014. נתונים אלה, אכן מצדיקים שקילת השפעתם על העונש לקולא, והם משפיעים על מיקומו של העונש, בתוך המתחם שנקבע (סעיף 40א (10) לחוק העונשין).

שיקול הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - בעניין זה נלקחו בחשבון דבריו המרגשים שמסר בנו של הנאשם, עו"ד עידן אדרי, אודות הנזק הרב שנגרם למשפחה, עקב התמשכות ההליכים, והידרדרותו של אביו הנאשם, בשל מצבו הדיכאוני, שהלך כאמור והחריף, עד כדי שיתוק תפקודי בשל שקיעה בדיכאון.

נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו - הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה ותיאר את הקושי שלו עם האשם שדבק במעשיו. עם זאת, ניכר היה כי הנאשם מכה על חטא, ומבין את גודל האחריות המצופה ממנו כאיש ציבור.

שיתוף פעולה עם גורמי החקירה - הנאשם שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, מסר התייחסות מפורטת, אם כי סבר תחילה, כי מדובר בעניין טכני, ולא הבין את שיעור הנזק הציבורי שחולל במעשיו.

תרומה לחברה ולקהילה - דגש מיוחד יש לתת לתרומתו של הנאשם לחברה. צרור מכתבי השבח המונחים בפני בית המשפט, מכל שדרות העם, מעידים על אדם שתרם רבות לציבור, עוד משחר נעוריו, תוך שהוא עושה ימים כלילות בתפקידיו השונים. אני מפנה, בין היתר, לדבריו האוטנטיים של התושב בוריס אייזנברג, שתיאר בלהט רב, כיצד הנאשם תרם מזמנו וממרכו, לרווחתם של העולים מחבר העמים.

יתר מליצי היושר, מוסיפים ומדברים בשבחו של הנאשם, בהם ח"כ לשעבר איתן כבל, וראש העיר הנוכחי של עיריית נשר, אשר מכיר את הנאשם שנים רבות, והרבה בשבחיו כמי שתרם לציבור בכל שנותיו, פעל ללא לאות על מנת לקדם עניינים שונים בעירייה, לטובת רווחת תושביה. עוד אפנה לדבריה של יו"ר המחוז של לשכת עוה"ד, עו"ד תמי אולמן שמכירה את הנאשם שנים רבות, אשר אף היא ציינה לשבח את פעילותו, את התמודדותו, ואת הקשיים שחוה כתוצאה מהחקירה.

העדר עבר פלילי - עוד יודגש, כי מדובר בנאשם שבכל מהלך חייו לא דבק בו כל רבב והוא נטול עבר פלילי, וזוהי לו הפעם הראשונה שהוא עומד לדין.

סבירות הסדר הטיעון והעונש המתאים:

סבירות ההסדר - בהינתן הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו, שיעור הפגיעה בערכים אלה, מדיניות הענישה, נסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע, מצויים טווחי הענישה המוסכמים שבהסדר הטיעון (מאסר על תנאי עד 3 חודשי מאסר בעבודות שירות), בתוך מתחם העונש ההולם, ועל כן אני מוצא את הסדר הטיעון סביר (ע"פ 1958/98 פלוני נ' **מדינת ישראל**).

העונש המתאים - אשר לקביעת העונש בתוך טווח העונש המוסכם בהסדר הטיעון. נתתי דעתי לשני השיקולים עליהם התבסס ההסדר - מצב בריאותו של הנאשם, והשיהוי בהליכים ומשכו. שיוויוני שיקולים אלה לנגד עיני, בשוקלי את יתר השיקולים העונשיים דלעיל, ומצאתי כי בהינתן העבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבותיהן, וחרף חלוף הזמן מאז פתיחת החקירה ועד להעמדתו לדין, על העונש שיש לגזור על הנאשם, לכלול רכיב עונשי-אופרטיבי של מאסר בעבודות שירות, אשר בשל השיקולים לקולא יהיה קצר.

אפנה בהקשר זה לע"פ 364/76 **גוזלן נ' מדינת ישראל** (פ"ד לא 2, 407), שם הורשעו שלושת הנאשמים בעבירות מרמה בנסיבות חמורות וקשירות קשר. על שני נאשמים נגזרו שנתיים מאסר וקנס, ועל אחד מהם נגזרה שנת מאסר וקנס. יצוין כי הנסיבות שם חמורות יותר, אך הדברים שפסק שם בית המשפט העליון (כב' השופט ח. כהן), באופן כללי, ולגבי העונש הראוי לאישי ציבור שמעודו, מנחים, מאז ועד היום, את הפסיקה בתחום זה, וראוי להביא את הדברים בשם אומרם:

"זה הכלל ויש יוצאים מן הכלל, בין היוצאים מן הכלל, תופסים מקום בראש, עובדי הציבור אשר מעלו בתפקידם: אחת דינם למאסר יהא אשר יהא הזמן שחלף מאז ביצוע עבירותיהם. הם חייבים במאסר לא מפני שמהבחינות האישיות שלהם ראויים הם למאסר, אלא אף על פי שמבחינותיהם האישיות אולי אינם ראויים למאסר, השמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, מחייבת הטלת מאסר, למען ישמעו ויידעו, שיהיו אשר יהיו הנסיבות האישיות והמקלות שבמקרה פלוני, שום עובד ציבור המועל בתפקידו אינו יוצא בעונש קל מזה" (שם, בעמ' 411 לפסק הדין).

בנדוננו, לא ניתן להתעלם מהנסיבות לחומרה, אשר על אף חלוף הזמן מאז בוצעו העבירות לא נס ליחס, ובהן רום מעמדו של הנאשם בשירות הציבורי ברשות המקומית, סגן ראש העיר וממלא מקומו, אשר גרם לזיוף מסמכים והיפר אמונים לציבור, תוך שהציג את המסמכים והמידע הכוזב בפני מבקר המדינה, ושוחח איתו, על מנת לנסות לשוות למינויים הקלוקלים, מראה "כשר" ותקין, התכנון המקודם שליווה את מעשיו, תוך שימוש במזכירת משאבי האנוש, אותה הנחה לזייף את המסמכים. מעשים אלה חמורים הם בנסיבותיהם, ומשקפים דרגת אשם גבוהה שדבקה בנאשם.

עקרון ההלימה, שהינו במצוות המחוקק, העיקרון המנחה בענישה (סעיף 40ב לחוק העונשין), מחייב הלימה עונשית למעשים אלה, בדמות של הכללת רכיב מאסר בעונשו של הנאשם.

באשר לשיקולים לקולא, לעמדת, הסדר הטיעון שערכה המדינה עם הנאשם, שיקלל בתוכו, התחשבות בשיקולים לקולא, של חלוף הזמן, ומצבו הבריאותי של הנאשם, לאמור, בטווחי העונש הצרים להם הסכימה המדינה, יש כבר הקלה משמעותית לנאשם.

לולא הסדר הטיעון, ולולא השיקולים לקולא, ראוי היה להשית על הנאשם עונש חמור יותר, נוכח מכלול השיקולים העונשיים.

ועם זאת, שעה שמדובר בנאשם בן 63, נעדר עבר פלילי, כשהנסיבות הן כמפורט לעיל, והנאשם נותן היום את הדין על מעשים מהשנים 2013-2014, וכאשר אין הוא משמש עוד כעובד ציבור, ואינו צפוי לשוב לזירה הפוליטית, כשהמשמעות היא, שלא יהיו בידיו עוד סמכויות בשירות הציבורי, והיכולת לשוב ולבצע מעשים דומים בעתיד, מצאתי למקם את עונשו של הנאשם, ברף הנמוך מעט מתקרת הסדר הטיעון, שבתוך מתחם העונש ההולם, כדי לשקף התחשבות נוספת

בנאשם, בשל השיקולים החשובים הנוספים שמניתי, לצד השתת קנס מידתי והולם. המאסר ירוצה בעבודות שירות לאחר שהנאשם נמצא מתאים לכך.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

60 ימי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות בבית חולים רמב"ם.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 9/1/23 בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות, שלוחת צפון, סמוך לבית סוהר מגידו.

מובהר לנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו ו/או אי הישמעות להוראות הממונה על עבודות השירות, עלולה להוות עילה להפסקה מנהלית של עבודות השירות ולריצוי עונש המאסר בכליאה ממשית.

90 ימי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור את העבירות בהן הורשע בתיק זה.

קנס בסך - 8,000 ₪ או 80 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 30 יום. פיגור יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מידי ויפעיל את צו המאסר שלצדו.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ' כסלו תשפ"ג, 14 דצמבר 2022, במעמד הצדדים.